

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 585/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. septembra 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Máriom Buksom, právne služby, s. r. o., Červenej armády 1, Martin, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 1 a čl. 50 ods. 2, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn. 28 T 80/2013 z 20. júna 2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Tdo 55/2014 z 29. októbra 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. februára 2015 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Máriom Buksom, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 1 a čl. 50 ods. 2, 3 a 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 28 T 80/2013 z 20. júna 2013 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Tdo 55/2014 z 29. októbra 2014.

Sťažovateľ v sťažnosti uviedol najmä, že „bol rozsudkom Okresného súdu Žilina sp. zn.: 28T/80/2013 z 20.06.2013 uznaný za vinného zo spáchania zločinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 2 Tr. zák. za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 4 mesiace, ktoré výkon súd podmiennečne odložil a určil skúšobnú dobu vo výmere 15 mesiacov a uložil mu obmedzenie spočívajúce v zákaze požívania omamných a psychotropných látok.

Týmto rozsudkom súd schválil dohodu o vine a treste uzavretú medzi sťažovateľom a prokurátorom Okresnej prokuratúry v Žiline dňa 03.05.2013 sp. zn.: 3 Pv 1068/12-17.

Sťažovateľ podaním zo dňa 25.07.2014 napadol vyhlásený rozsudok Okresného súdu Žilina sp. zn.: 28T/80/2013 z 20.06.2013 dovolaním podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., v ktorom namietal, že v konaní, ktoré predchádzalo schváleniu dohody o vine a treste, ktorá bola následne rozsudkom schválená, došlo k závažnému porušeniu práva obvineného na obhajobu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením sp. zn.: 1Tdo/55/2014 z 29.10.2014 postupom podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie sťažovateľa odmietol a to v podstate z tých dôvodov, že v konaní, ktoré predchádzalo schváleniu dohody o vine a treste, ktorá bola následne rozsudkom schválená, nedošlo k žiadnemu porušeniu práva obvineného na obhajobu. Najvyšší súd Slovenskej republiky svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že ani prípadné porušenie niektorého z čiastkových práv obvineného upravených Trestným poriadkom za účelom naplnenia práva obvineného na obhajobu, pokiaľ sa to zásadným spôsobom, neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá

dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por.. V praxi to podľa súdu znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby. Súd ďalej uviedol, že ohľadne námietky obvineného pre porušenie jeho práv, lebo nebol policajtmí poučený o práve nevypovedať, resp. nevydať dôkaz proti svojej osobe, nezákonnosti vykonania osobnej prehliadky a následnej nezákonnosti dôkazov pri týchto úkonoch získaných, konštatoval, že táto argumentácie nenaplňala dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. ale pod iný dovolací dôvod, ktorý sťažovateľ nemohol uplatniť. Napokon poukázal na to, že sám sťažovateľ prostredníctvom svojho obhajcu inicioval konanie o dohode o vine a treste, nezákonnosť získaných dôkazov a postupu polície vtedy nenamietal a že keď bol vypočúvaný v postavení svedka, bol riadne poučený o svojom práve odmietnuť vypovedať a že príslušníci mestskej polície takúto povinnosť nemali, lebo ho predviedli za účelom preukázania totožnosti, nie výsluchu...

Sťažovateľ namieta, že konaním a rozhodnutiami vydanými v konaní Okresného súdu Žilina sp. zn. 28T/80/2013 a Najvyššieho súdu SR v Bratislave pod sp. zn. 1Tdo/55/2014 došlo k porušeniu práva na súdnu ochranu podľa čl. čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 1 a čl. 50 ods. 2, 3, 4 Ústavy Slovenskej republiky, preto že v konaní pred týmito súdmi došlo k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu ochranu, prezumpciu neviny a práva nekriminalizovať svoju osobu a práva na obhajobu.“.

Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„Podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy SR, § 56 ods. 1 zákona o konaní pred ústavným súdom SR, Okresný súd Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 28T/80/2013 rozsudkom zo dňa 20.06.2013 v konaní vedenom pred Najvyšším súdom SR v Bratislave pod sp. zn. 1Tdo/55/2014 uznesením zo dňa 29.10.2014 porušili základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 1 a čl. 50 ods. 2, 3, 4 Ústavy Slovenskej republiky.

Podľa § 56 ods. 2 zákona o konaní pred Ústavným súdom zrušuje sa rozsudok Okresného súdu Žilina vyhlásený v konaní vedenom pod sp. zn. 28T/80/2013 zo dňa 20.06.2013.

Okresný súd Žilina a Najvyšší súd SR v Bratislave sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia 355,73 EUR a to na účet právneho zástupcu sťažovateľa JUDr. Mario Buksa, právne služby, s. r. o., Červenej armády 1, Martin č. účtu...“

II.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie...

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom

predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa, že rozsudkom okresného súdu sp. zn. 28 T 80/2013 z 20. júna 2013 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 55/2014 z 29. októbra 2014 „došlo k porušeniu jeho práv na súdnu ochranu, práva na prezumpciu neviny a práva odmietnuť poskytnúť dôkaz o svojej trestnej činnosti“ podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 1 a čl. 50 ods. 2 a 3 ústavy, pretože keď ho 28. septembra 2012 „zadržala hliadka Mestskej polície v Žiline pri tom, ako jeho kamarát fajčil. Príslušník hliadky ho vyzval, aby preukázal svoju totožnosť a keďže nemal pri sebe občiansky preukaz, vyzvali, ho, aby s nimi išiel na oddelenie Mestskej polície v Žiline, kde ho prehľadali, pričom u neho našli sáčky s marihuanou. Príslušníci mestskej polície takto konali napriek tomu, že sa sťažovateľ ani jeho kamarát nedopúšťali žiadnej protiprávnej činnosti a to ani trestnej, ani páchania priestupku. Príslušníci mestskej polície konali svojvoľne, bez toho, aby poučili sťažovateľa o jeho právach, najmä o práve na odmietnutie výpovede, práve odmietnuť predložiť polícii dôkazy o jeho prípadnej trestnej činnosti a o práve na rešpektovanie jeho súkromia. Následne bol sťažovateľ predvedený na Obvodné oddelenie PZ Žilina – západ, kde tiež neboli žiadnym relevantným spôsobom poučení o svojich právach a vo veci bolo začaté trestné stíhanie pre prečin podľa § 171 ods. 1, 2 Tr. zák..., porušenie práv sťažovateľa zo strany orgánov činných v trestnom konaní žiadnym spôsobom nenapravili ani všeobecné súdy pri zisťovaní podmienok na schválenie o dohody o vine a treste ani v rámci konania o jedinom možnom opravnom prostriedku, ktorý je možné uplatniť po jej schválení rozsudkom súdu.“.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 1 ústavy každý má právo odoprieť výpoveď, ak by ňou spôsobil nebezpečenstvo trestného stíhania sebe alebo blízkej osobe.

Podľa čl. 50 ods. 2 ústavy každý, proti komu sa vedie trestné konanie, považuje sa za nevinného, kým súd nevysloví právoplatným odsudzujúcim rozsudkom jeho vinu.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 50 ods. 4 ústavy obvinený má právo odoprieť výpoveď; tohto práva ho nemožno pozbaviť nijakým spôsobom.

1. K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu sp. zn. 28 T 80/2013 z 20. júna 2013

Vo vzťahu k namietanému porušeniu označených práv postupom a rozhodnutím okresného súdu ústavný súd predovšetkým poznamenáva, že z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri uplatňovaní svojej právomoci riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd

môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

Proti rozsudku okresného súdu, ktorým podľa § 334 ods. 1 a 4 Trestného poriadku schválil dohodu o vine a treste uzavretú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Žilina a sťažovateľom, nebolo prípustné odvolanie ani dovolanie, okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Sťažovateľ túto možnosť využil a proti rozsudku okresného súdu z 20. júna 2013 podal dovolanie podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

O jeho dovolaní bol oprávnený rozhodnúť najvyšší súd a v prípade zistenia zásahu do základných práv alebo slobôd sťažovateľa postupom alebo rozhodnutím prvostupňového súdu bol povinný týmto poskytnúť primeranú ochranu. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o dovolaní sťažovateľa vylučuje právomoc ústavného súdu rozhodnúť o časti sťažnosti podliehajúcej prieskumnej právomoci najvyššieho súdu.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol túto časť sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

2. K namietanému porušeniu označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 1 Tdo 55/2014 z 29. októbra 2014

Najvyšší súd napadnutým uznesením odmietol dovolanie sťažovateľa podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku, pretože neboli splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c), podľa ktorého dovolanie možno podať, ak bolo zásadným spôsobom porušené právo na obhajobu.

Najvyšší súd v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

«Okresný súd Žilina rozsudkom zo dňa 20. júna 2013 sp. zn. 28T 80/2013 schválil podľa § 334 ods. 1, ods. 4 Tr. por. dohodu o vine a treste zo dňa 3. mája 2013, uzavretú medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Žilina a obvineným ml. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]. Obvinený ml. [REDAKOVANÉ] bol uznaný za vinného zo spáchania prečinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 2 Tr. zák., a to na skutkovom základe, že od presne nezisteného času dňa 28. septembra 2012 až do 14.50 hod. dňa 28. septembra 2012 v Žiline mal neoprávnene v držbe dve igelitové vrecká so sušeným rastlinným materiálom, ktorý vykazoval morfológické a mikroskopické znaky typické pre rastliny rodu *Cannabis* (konopa),... pričom rastliny rodu *Cannabis* (konopa) sú zaradené do I. skupiny psychotropných látok v zozname omamných a psychotropných látok, uvedenom v prílohe č. 1 zákona č. 139/1999 Z. z. o omamných látkach, psychotropných látkach a prípravkoch v znení neskorších predpisov.

Okresný súd uložil obvinenému ml. [REDAKOVANÉ] podľa § 171 ods. 2 Tr. zák. s poukazom na § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j/, písm. l/ Tr. zák. s použitím § 117 ods. 1 Tr. zák. trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) mesiace.

Podľa § 49 ods. 1 písm. a/ Tr. zák., § 50 ods. 1 Tr. zák. a s použitím § 119 ods. 1 Tr. zák. súd obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmiennečne odložil a určil skúšobnú dobu vo výmere 15 (pätnásť) mesiacov.

Podľa § 50 ods. 2 Tr. zák. v spojení s § 51 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. súd obvinenému uložil obmedzenie spočívajúce v zákaze používania omamných a psychotropných látok.

Proti tomuto rozsudku podal obvinený ml. [REDAKOVANÉ], prostredníctvom obhajcu, dovolanie, uplatniac dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., teda s odôvodnením, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

V odôvodnení dovolania obvinený namietal, že v konaní, ktoré predchádzalo schváleniu dohody o vine a treste uzavretej medzi prokurátorom a obvineným, došlo k vade spočívajúcej v závažnom porušení práva obvineného na obhajobu. Obvinený musí byť riadne poučený o svojom práve nevypovedať, resp. neposkytnúť dôkazy, na základe ktorých

by mohol byť trestne stíhaný, t. j. obvineného nemožno vystaviť nebezpečenstvu samoobvinenia. Príslušníci Mestskej polície v Žiline sa uvedenými zásadami neriadili, keď obvineného nepoučili o jeho právach, len ho vyzvali na legitimovanie sa. Obvinený nemal pri sebe občiansky preukaz, preto ho vyzvali, aby s nimi išiel na oddelenie Mestskej polície, kde obvineného prehladali a po nájdení sáčkov s marihuanou, obvineného odovzdali príslušníkom Policajného zboru Slovenskej republiky. Obvinený následne nebol riadne poučený ani zo strany príslušníkov Obvodného oddelenia PZ Žilina – západ.

Podľa názoru obvineného mal byť po zistení totožnosti prepustený. Príslušníci PZ, ani príslušníci Mestskej polície nemali dôvod vykonať prehliadku osoby v zmysle ustanovenia § 22 ods. 1 zák. č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore, pretože nevykonávali služobný zákrok a prehliadka obvineného nebola zameraná na zistenie, či obvinený nemá zbraň. Nezákonne uskutočnená prehliadka mala za následok nezákonné získanie dôkazov – „dobrovoľne“ vydaných vecí dôležitých pre trestné stíhanie. Ak policajti nevykonali prehliadku obvineného po jeho poučení o práve odmietnuť takýto úkon a nedisponovali súhlasom prokurátora, konali v rozpore so zákonom, preto takto získaný dôkaz bol v trestnom konaní nepoužiteľný. Následne vykonané dôkazy, priznanie obvineného, boli tiež nezákonné.

Obvinený dovolaciemu súdu navrhol, aby postupom podľa § 386 ods. 1 Tr. por. vyslovil rozsudkom, že rozsudkom Okresného súdu Žilina zo dňa 20. júna 2013 sp. zn. 28 T 80/2013 boli porušené práva obvineného [REDAKOVANÉ] v čl. 47 ods. 1, čl. 50 ods. 2, ods. 3, ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky, § 2 ods. 4, ods. 9 a § 34 ods. 1 Tr. por., zrušil napadnutý rozsudok a okresnému súdu prikázal, aby vec znova rozhodol.

K dovolaniu sa vyjadrila prokurátorka Okresnej prokuratúry Žilina, ktorá uviedla, že predmetné trestné stíhanie obvineného bolo právoplatne skončené schválením dohody o vine a treste Okresným súdom Žilina. Dohoda o vine a treste bola medzi prokurátorom Okresnej prokuratúry Žilina a obvineným ml. [REDAKOVANÉ] uzatvorená so súhlasom jeho obhajcu JUDr. Mária Buksu. Obvinený, ani jeho obhajca, v priebehu prípravného konania a súdneho konania nenamietali zákonnosť vykonaných dôkazov. Obvinený sa k spáchaniu skutku priznal a oľutoval ho. Podľa názoru prokurátorky boli všetky dôkazy v prípravnom konaní vykonané zákonným spôsobom. Argumentáciu obvineného považovala za účelovú,

preto dovolaciemu súdu navrhla, dovolanie obvineného podľa § 382 písm. c/ Tr. por. odmietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí podľa § 381 Tr. por. zistil, že dovolanie podané obvineným ml. [REDAKOVANÉ] nie je dôvodné...

Podľa § 334 ods. 4 Tr. por. ak súd dohodu o vine a treste schváli, potvrdí to rozsudkom, ktorý verejne vyhlási. Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie ani dovolanie okrem dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/. V posudzovanom prípade obvinený napadol rozsudok, ktorým okresný súd schválil dohodu o vine a treste, z dôvodu uvedenom v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Z takéhoto dôvodu je dovolanie prípustné. Dovolanie bolo podané obvineným prostredníctvom obhajcu, bolo preto podané osobou oprávnenou podľa § 369 ods. 2 písm. c Tr. por. a § 373 Tr. por. Dovolanie bolo podané na Okresnom súde Žilina, t. j. v mieste uvedenom v ustanovení § 370 Tr. por., a to v zákonnej 3-ročnej lehote.

V dovolaní musí byť ďalej uvedené, z akých dôvodov je rozhodnutie napádané, tak aby bolo zrejmé, v ktorej časti sa rozhodnutie napáda a aké chyby sa vytykajú rozhodnutiu alebo konaniu, ktoré rozhodnutiu predchádzalo. Obvinený poukazuje na dôvody uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. teda, že zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

Zásada „právo na obhajobu“ vyjadruje požiadavku, aby v trestnom procese bola zaručená ochrana práv a záujmov osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, a je teda nevyhnutým prostriedkom úspešného výkonu súdnictva smerom k ochrane základných práv a slobôd. Jej legislatívne vyjadrenie a reálne zabezpečenie svedčí v podstate nielen o stupni demokracie v trestnom procese daného štátu, ale vo svojej podstate jej realizácia v čo najširšom meradle je nielen v záujme osoby, proti ktorej sa vedie trestné konanie, ale v záujme celej spoločnosti, pretože toto právo neplynie len z ochrany práv jednotlivca, ale aj zo záujmu štátu na zistenie pravdy. Podľa názoru dovolacieho súdu právo na obhajobu sa zaručuje ako základné právo fyzickej osoby, ktoré podlieha všetkým pravidlám, ktoré sa uznávajú pri ochrane základných práv a slobôd, a možno ho vnímať aj ako prostriedok nastoľujúci spravodlivú rovnováhu medzi verejnými záujmami, ktoré sú predmetom ústavnej ochrany.

Zásada „právo na obhajobu“ obsahuje tri relatívne samostatné práva obvineného:

- právo obhajovať sa osobne, alebo

- právo obhajovať sa za pomoci obhajcu podľa vlastného výberu, alebo

- právo na bezplatnú pomoc obhajcu, ak obvinený nemá prostriedky na zaplatenie obhajcu a vyžadujú to záujmy spravodlivosti.

Konštantná judikatúra právo na obhajobu v zmysle dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní a súdu na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Platný Trestný poriadok obsahuje celý rad ustanovení, ktoré upravujú jednotlivé čiastkové práva obvineného, charakteristické pre príslušné štádium trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo osebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Zo znenia tohto ustanovenia totiž jednoznačne vyplýva, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť uvedený dovolací dôvod. V praxi to znamená, že o zásadné porušenie práva na obhajobu pôjde najmä vtedy, ak obvinený nemal v konaní obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby.

Dovolací súd takéto pochybenie súdu prvého stupňa, ani orgánov činných v trestnom konaní nezistil. Obvinený mal obhajcu počas celého prípravného konania, ako aj v konaní pred súdmi, keď si obhajcu po doručení uznesenia o vznesení obvinenia, doručené obvinenému dňa 27. decembra 2012, splnomocnením zo dňa 3. januára 2013 sám zvolil. Následné úkony trestného konania boli vykonané za prítomnosti zvoleného obhajcu.

Pokiaľ ide o námietku obvineného ohľadne porušenia jeho práv, pretože nebol policajtní poučený o práve nevytvárať, resp. nevydať dôkaz proti svojej osobe, nezákonnosti vykonania prehliadky osoby a s tým súvisiacou nezákonnosťou získaných dôkazov, dovolací súd primárne konštatuje, v zmysle vyššie uvedeného, že argumentácia obvineného nenapĺňa dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Obvineným uvádzané dôvody dovolania možno subsumovať pod dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., ktorý však obvinený, vzhľadom na schválenú dohodu o vine a treste, nemohol uplatniť.

Pre úplnosť dovolací súd poukazuje na skutočnosť, že obhajca obvineného inicioval začatie konania o dohode o vine a treste (záznam o preštudovaní vyšetrovacieho spisu zo dňa 21. februára 2013), pričom počas konania nenamietal nezákonnosť vykonaných dôkazov, ani iné nedostatky konania.

Nad rámec rozhodnutia najvyšší súd uvádza, že obvinený bol pred svojim výsluchom v postavení svedka (zápisnica o výsluchu svedka zo dňa 28. septembra 2012, č. l. 9) poučený o práve odoprieť výpoveď v zmysle ustanovenia § 130 ods. 2 Tr. por. Mestskí policajti nemali povinnosť obvineného poučovať o práve nevypovedať, nakoľko obvinený bol predvedený na útvar mestskej polície za účelom preukázania jeho totožnosti, nie výsluchu.

Z uvedeného je zrejmé, že v rozsahu námietok obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., a preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného ml. [REDAKOVANÉ] na neverejnom zasadnutí odmietol.»

Z čl. 124 ústavy vyplýva, že ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým ako „pánom zákonov“ prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní

ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

Ústavný súd v rámci predbežného prerokovania preskúmal napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu, pričom zistil, že toto rozhodnutie nesignalizuje možnosť porušenia základných práv a slobôd sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

Ústavný súd zastáva názor, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu je ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnené, keďže zrozumiteľne reaguje na kľúčovú dovoláciu námietku sťažovateľa založenú na tvrdení sťažovateľa o porušení jeho práva na obhajobu.

Právna argumentácia, na základe ktorej najvyšší súd zamietol dovolanie sťažovateľa, podľa názoru ústavného súdu nevyvoláva ústavné pochybnosti, napadnuté uznesenie najvyššieho súdu nie je arbitrárne a ani zjavne neodôvodnené. Za týchto okolností niet dôvodov na to, aby ústavný súd do záverov najvyššieho súdu zasiahol. Skutočnosť, že právne závery najvyššieho súdu nekorešpondujú s právnym názorom sťažovateľa, sama osebe nemôže byť dôvodom na vyslovenie porušenia sťažovateľom označených základných práv.

Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a obsahom základných práv, ktorých vyslovenia porušenia sa sťažovateľ domáha, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. septembra 2015